PR

Cena numeru 3 zł

GŁOS ROBOTNICZY

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK IV | ŁÓDŹ, PIĄTEK, DNIA 20 SIERPNIA 1948 ROKU | Nr. 229 (1163)

Nowa zbrodnia Tito

Generał Jowanowicz legendarny bohater jugosłowiańskiego ruchu oporu — zastrzelony na granicy jugosłowiańsko-rumuńskiej podczas próby ucieczki za granicę

Praga. PAP. — „Rude Prawo" podało wiadomość o zastrzeleniu na granicy jugosłowiańsko-rumuńskiej generała Jowanowicza, legendarnego bohatera jugosłowiańskiego ruchu wyzwoleńczego. Generał Jowanowicz, były szef sztabu armii jugosłowiańskiej, usiłował schronić się na teren Rumunii. Towarzyszący mu generał Petriczewicz został aresztowany, a pułkownik Dapczewicz, który znajdował się również razem z generałem Jowanowiczem zdołał zbiec do Rumunii.

BUKARESZT PAP. — Prasa rumuńska donosząc o zastrzeleniu *na granicy jugosłowiańsko - rumuńskiej generała Jowanowicza*, obarcza *reżim Tito* odpowiedzialnością za tragiczną *śmierć* tego jugosłowiańskiego bohatera narodowego. Dziennik „Universul" podkreśla, że w Jugosławii rośnie z dnia na dzień opór przeciwko polityce Tito.

* * *

BUDAPESZT PAP. — Centralny organ Węgierskiej Partii Pracujących „Szabad Nep" stwierdza w związku z zabójstwem generała Jowanowicza, że *reżim Tito jest winien mordów, aresztowań lub zmuszenia do ucieczki tych, którzy wykazują prawdziwą przyjaźń dla Związku Radzieckiego.* Generał Jowanowicz — pisze „Szabad Nep" — był rzeczywistym organizatorem i duszą jugosłowiańskiego ruchu wyzwoleńczego.

* * *

PARYŻ PAP. — Pod tytułem *„mord polityczny — oto broń ideologiczna Tito"* — publicysta *Pierre Courtade ogłasza artykuł, w którym* komentuje zabójstwo generała Jowanowicza. *Oto ostatni argument reżimu Tito* — pisze autor. — Czy mord polityczny ma być ową formą bratniej dyskusji na zasadzie równości, o której wspominano na odbytym ostatnio kongresie? Taki jest fatalizm zdrady. *Tito ma od wczoraj ręce zbroczone krwią — krwią jednego ze swych towarzyszy walki.*

Delegacja radziecka opuściła Belgrad

BELGRAD PAP. W czwartek udała się samolotem w drogę powrotną do Moskwy delegacja radziecka na konferencję dunajską z wiceministrem Wyszyńskim na czele. Na lotnisku żegnali delegację radziecką poseł ZSRR w Jugosławii — Ławrentiew, minister spraw zagranicznych Jugosławii, Simicz wiceminister spraw zagranicznych Bebler oraz wyżsi urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych i członkowie ambasady radzieckiej. Opuściła również Belgrad delegacja ukraińska, jak również delegacje innych krajów, które były reprezentowane na konferencji dunajskiej.

PRAGA PAP. — W czwartek przybyli tu, powracając z konferencji dunajskiej, radziecki wiceminister spraw zagr. Wyszyński i czechosłowacki min. spr. zagr. Clementis. Przybyłych powitali przedstawiciele rządu oraz ambasadorowie państw naddunajskich.

Polski Czerwony Krzyż nie bierze udziału w sztokholmskiej konferencji Czerwonych Krzyży

WARSZAWA PAP. — W dniu 20 bm. rozpoczyna się w Sztokholmie, pod przewodnictwem hr. Bernadotte'a konferencja Międzynarodowych Czerwonych Krzyży.

Polski Czerwony Krzyż nie weźmie udziału w tej konferencji z powodu zaproszenia do Sztokholmu przedstawicieli frankistowskiej Hiszpanii.

Zwołanie Rady Bezpieczeństwa na nadzwyczajną sesję w sprawie Palestyny

NOWY JORK PAP. Na czwartek wieczorem wyznaczone zostało nadzwyczajne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa w celu rozpatrzenia depeszy rozjemcy ONZ w Palestynie hr. Bernadotte, w sprawie pogarszającej się sytuacji w Jerozolimie.

WASZYNGTON PAP. — Prezydent Truman oświadczył na konferencji prasowej, że siły zbrojne USA mogą być użyte w Palestynie tylko na mocy decyzji Narodów Zjednoczonych. Jednocześnie Truman zaprzeczył wiadomościom o zatwierdzeniu pożyczki dla Izraela w wysokości 100 milionów dolarów, oświadczając, że sprawa ta jest wciąż jeszcze rozważana przez Bank Eksportowo - Importowy, i że żadna ostateczna decyzja jeszcze nie zapadła.

Przebieg rozmów moskiewskich

Wynurzenia prasy francuskiej o posunięciach państw zachodnich

PARYŻ PAP. — Komentując obecny stan rozmów moskiewskich, korespondent „Humanite" w Moskwie pisze m. in.:

„Przedstawiciele mocarstw zachodnich znajdują się wobec dylematu nieprzyjemnego dla ich władców a w szczególności dla Trumana; powrót do metody czterostronnej celem uregulowania problemu niemieckiego albo zdemaskowanie się w charakterze zdecydowanych wrogów międzynarodowego porozumienia i pokoju.

Przedstawiciele mocarstw zachodnich usiłują jednak odwlec sprawę i prasa ich opowiada o odwołaniu się do arbitrażu Stalina. Potem występuje z wojowniczym arsenałem generałów amerykańskich i następnie powraca znów nagle do pokojowych zapewnień.

Mimo wszystko, rozmowy posuwają się naprzód.

Francja po utracie niezależności gra w dalszym ciągu w obozie atlantyckim trzeciorzędną rolę i marnuje korzyści, jakie daje jej pozycja radziecka.

Odrzucenie wniosku Cejlonu o przyjęcie do ONZ

NOWY JORK PAP. — Rada Bezpieczeństwa odrzuciła wniosek Chin o przyjęcie Cejlonu do ONZ. Przeciwko wnioskowi wypowiedziały się Związek Radziecki i Ukraina.

Stanowisko swoje *delegaci* obu państw — Malik i Manuilski *umotywowali* faktem, że *brak jest dostatecznych dowodów* prawdziwej niepodległości Cejlonu i jego niezależności od Wielkiej Brytanii.

Rada odrzuciła *przed* głosowaniem propozycję ZSRR i Ukrainy, aby dyskusję w sprawie kandydatury Cejlonu do ONZ odroczono do czasu kiedy nowe dominium brytyjskie będzie w stanie przedstawić bardziej przekonywujące dowody swej niepodległości.

Plany przyłączenia Kanady do USA

Apetyt Trumana na dominia brytyjskie

PARYŻ PAP. — W tygodniku francuskim „Action" ukazał się artykuł nowojorskiego korespondenta tego pisma, poświęcony omówieniu stosunków pomiędzy Kanadą a USA.

Korespondent przypomina, że przy Departamencie Stanu USA czynna jest t. zw. *„rada planowania politycznego"*, na czele której stoi prawa ręka Marshalla — Kennan.

Rada omawia obecnie *możliwości przyłączenia Kanady do Stanów Zjednoczonych.* Kennan przedstawił już Trumanowi i Marshallowi memorandum, przewidujące ekonomiczną i polityczną fuzję USA z Kanadą, przy czym — zdaniem autora projektu — *„obecna sytuacja międzynarodowa sprzyja takiej koncepcji"*.

Kennan daje do zrozumienia, że w razie sprzeciwu Wielkiej Brytanii, *będzie można użyć presji dolarowej oraz innych form nacisku celem zmuszenia Londynu do ustępstw i pogodzenia się z faktem definitywnej utraty tego dominium na rzecz Stanów Zjednoczonych.*

Clay i Robertson opiekunami fabryk Kruppa

BERLIN PAP. — *Jak donosi „Berliner Zeitung", generał Clay oświadczył na konferencji prasowej, że zgadza się razem z generałem Robertsonem objąć tymczasowo „zarząd opiekuńczy" nad zakładami koncernu Kruppa.*

Wojska Markosa wyzwoliły nowe tereny

RZYM PAP. — Jak doniosła rozgłośnia Wolnej Grecji, w 66 dniu bitwy na masywie Grammos, armia ateńska miała bardzo ciężkie straty. 817 żołnierzy i oficerów armii ateńskiej zostało zabitych lub rannych. Nie powiodły się monarcho-faszystom próby przełamania linii obronnej armii demokratycznej na odcinku Actomilitsa — Lucoraci—Zerma. Dwa bataliony 35 brygady wojsk monarcho-faszystowskich wycofały się pozostawiając na polu bitwy 148 zabitych i 400 rannych. Również na innych odcinkach tego frontu natarcie wojsk ateńskich rozbiło się o twardy opór oddziałów armii demokratycznej, przy czym nieprzyjaciel pozostawił na polu walki 69 zabitych i 200 rannych.

PARYŻ PAP. — Jak donosi agencja Elefteri Ellada, korespondenci zagraniczni w Atenach stwierdzają jednomyślnie, że *bitwa o Grammos nie powiodła się wojskom rządowym.* Korespondent BBC Kenneth Mathius, przypisuje to fiasko brakowi dobrych dróg, gęstym lasom i umocnieniom armii demokratycznej. Inni korespondenci uważają, że *porażkę wojsk rządowych należy przypisać zdecydowaniu armii demokratycznej.* Korespondent „United Press" przyznał, że *na odcinku Alevitsa uczestniczyli czynnie w walce oficer amerykański Libert i dwóch podoficerów.*

PARYŻ PAP. — Agencja Elefteri Ellada donosi, że *armia demokratyczna po zaciekłych walkach wyzwoliła dalsze tereny.* Na Peloponezie żołnierze Markosa wyzwolili teren bardziej rozległy niż masyw Grammos. Żandarmeria i t. zw. gwardia narodowa wycofują się do wielkich miast, gdzie zresztą również nie czują się bezpiecznie. Ostatnio armia demokratyczna atakowała też miasta Kalamba-ka, Tripolis i Kiato. W Grecji środkowej jednostki armii demokratycznej wkroczyły do miejscowości Makrokomi i Spercheias oraz wyzwoliły kilka wiosek. W rejonie Tessalii wyzwolono miejscowości Gavros, Skeparni, Rizoma i Spathades. W Macedonii armia Markosa wkroczyła do miejscowości Sochos koło Salonik i do Elefteri Chora. Przy sposobności tych operacyj armia demokratyczna powiększyła się o setki nowych bojowników, którzy wstąpili dobrowolnie do jej szeregów.

Powstanie w Burmie objęło już cały kraj

PRAGA PAP. — Agencja Telepress donosi z Rangunu via Londyn, że rząd burmański jest głęboko zaniepokojony z powodu niesłychanie szybko postępującego rozwoju powstania. Poza okręgiem Rangun i Mandalay rząd burmański utracił faktyczną władzę nad pozostałym obszarem kraju.

Rangun jest właściwie miastem oblężonym. Na przedmieściach wzniesione są barykady, a placówki policyjne zamieniono na twierdze, w mieście wprowadzono godzinę policyjną dla ludności cywilnej. O popularności ruchu oporu wśród ludności burmańskiej świadczy najlepiej fakt, że nawet osobista ochrona prezydenta Burmy przyłączyła się do armii powstańczej.

Reorganizacja francuskiej Rady Republiki na zlecenie mocodawców giełdy nowojorskiej

PARYŻ PAP. — Po trwającej całą noc dyskusji francuskie Zgromadzenie Narodowe przyjęło w czwartek rano projekt ustawy o reorganizacji Rady Republiki (Izba Wyższa). Przeciwko projektowi głosowali deputowani komunistyczni.

Zgodnie z projektem ustawy, Rada Republiki będzie liczyła 320 członków, wybranych w drodze pośredniego głosowania. Do nowej Rady wejdzie 11 członków desygnowanych przez Zgromadzenie Narodowe spośród deputowanych. 242 członków wybiorą departamenty metropolii. Terytoria zamorskie, wchodzące w skład unii francuskiej, wybiorą 43 członków, zaś 10 radnych będzie reprezentowało obywateli francuskich, mieszkających w Indochinach, Tunisie i Marokku oraz we wszystkich innych państwach. 3 departamenty Algieru powołają osobno 14 członków Rady

Narady ministrów skandynawskich

SZTOKHOLM PAP. — W dniach 27 i 28-go sierpnia nastąpi w Sztokholmie spotkanie ministrów handlu Danii, Norwegii i Szwecji celem omówienia problemów związanych z planem Marshalla oraz gospodarczą współpracą państw skandynawskich.

W dniach 8 i 9 września odbędzie się w Sztokholmie konferencja ministrów spraw zagranicznych tych państw, na której ma być przygotowana wspólna platforma dla wystąpień państw skandynawskich na paryskiej sesji generalnego zgromadzenia ONZ.

Trygve Lie jedzie do Paryża

NOWY JORK PAP. — Trygve Lie wyjedzie w końcu sierpnia z Nowego Jorku do Paryża celem zapoznania się osobiście ze stanem przygotowań do nowej sesji Generalnego Zgromadzenia ONZ, rozpoczynającej się 21 września br.

Olbrzymi krok naprzód — ku socjalizmowi

Rumunia na drodze gospodarki planowej

(Korespondencja własna „Głosu")

Bukareszt w sierpniu.

Od daty uchwalenia przez Wielkie Zgromadzenie Narodowe Rumunii ustawy o nacjonalizacji podstawowych gałęzi przemysłu, banków i transportu upłynęło zaledwie dwa miesiące. Już ten jednak krótki okres czasu daje możność zorientowania się w perspektywach., jakie otwiera przed gospodarką rumuńską ta historyczna reforma.

Rozwojowi gospodarczemu Rumunii Ludowej nie staje obecnie na przeszkodzie — tak jak to miało miejsce przed nacjonalizacją — sabotaż przemysłowców, psucie urządzeń fabrycznych i wyprzedaż fabryk, ucieczka środków finansowych za granicę itp. Pozbawienie wrogów ludu władzy politycznej zostało dopełnione wyrwaniem im z rąk również oręża ekonomicznego. Podcięło to ostatecznie ich pozycję i rachuby.

W znajconalizowanych zakładach przemysłowych rodzi się *nowy stosunek do pracy*. Postawę robotników rumuńskich po dokonaniu reformy wyraził zwięźle 28-letni tokarz — metalowiec z Zakładów Metalurgicznych „Woyna" w Bukareszcie, mianowany obecnie dyrektorem tych zakładów. Oświadczył on na wiecu robotniczym:

„Uczyniliśmy olbrzymi krok naprzód ku gospodarce planowej, ku socjalizmowi. Odtąd wiemy, że będziemy normalnie zaopatrywani w surowiec, że potrafimy bez przeszkód pracować. Zakładów naszych będziemy strzec, jak źrenicy oka. Będziemy pracowali lepiej niż dotąd, będziemy pracowali tak, jak się pracuje dla siebie".

Krok naprzód w gospodarce planowej znalazł wyraz ustawodawczy w przyjętym przez Wielkie Zgromadzenie Narodowe dekrecie o utworzeniu przy Radzie Ministrów Rumuńskiej Republiki Ludowej — Państwowej Komisji Planowania. Podstawowym jej zadaniem — jak określa dekret — jest opracowanie ogólnego planu gospodarki narodowej, koordynacja prac poszczególnych sektorów gospodarczych i kontrola wykonywania planu. Inny dekret postanawia powołanie centralnych państwowych zarządów przemysłowych. Zarządy te podejmą organizację procesu produkcji w znacjonalizowanych zakładach przy wykorzystaniu wszystkich urządzeń produkcyjnych i zastosowaniu najbardziej odpowiednich metod technologicznych.

Do objektów, które przeszły na własność narodu rumuńskiego na mocy ustawy o nacjonalizacji przemysłu, należą: 20 zakładów metalurgicznych, 112 zakładów mechanicznych i stoczni, 20 towarzystw, władających kopalniami węgla, 25 spółek akcyjnych przemysłu naftowego i gazowego, 156 fabryk materiałów budowlanych, 42 zakłady przemysłu chemicznego, 151 fabryk włókienniczych. Ponadto upaństwowiono: 10 prywatnych linii kolejowch, 4 towarzystwa żeglugi wodnej, 352 statki morskie i rzeczne, 15 towarzystw ubezpieczeniowych. Już wstępne dane o przeprowadzonej nacjonalizacji przemysłu pozwalają stwierdzić, że sektor państwowy stał się decydującym elementem rumuńskiej gospodarki.

Wzrost wydajności pracy w znacjonalizowanych zakładach przemysłowych jest najbardziej charakterystycznym rezultatem dokonanej reformy. Pisma rumuńskie publikują codziennie informacje o nowych osiągnięciach w tej dziedzinie. Już w czerwcu br., gdy nacjonalizacja przemysłu stała się faktem, wzmożony zapał robotników do pracy znalazł swe odbicie w cyfrach. Znaczna większość przedsiębiorstw przemysłu metalowego przekroczyła czerwcowe zadanie planowe; dotyczy to 13-tu spośród 15-tu największych w Rumunii zakładów metalurgicznych. Wśród metalowców na czoło wysunęli się robotnicy fabryki maszyn rolniczych „Silvafer"; przodownicy pracy Aleksandru, Czomay i Nastake wykonywują po kilka norm produkcyjnych dziennie. Produkcja znacjonalizowanych zakładów metalurgicznych „Concordia" w Ploeszti, w których organizacja fabryczna Rumuńskiej Partii Robotniczej rozwinęła współzawodnictwo pracy, wzrosła o 90 proc. w porównaniu ze styczniem br. Ma to poważne znaczenie dla rozwoju przemysłu naftowego Rumunii, albowiem „Concordia" zaopatruje przemysł ten w urządzenia mechaniczne i sprzęt.

Poważne również sukcesy osiągnął po nacjonalizacji przemysł włókienniczy, posiadający duży ciężar gatunkowy w gospodarce rumuńskiej. Większość przedsiębiorstw tego przemysłu przekroczyła poziom produkcji 1938 r. Szczególnie szeroko rozwinęło się współzawodnictwo pracy na przędzalniach.

Robotnicy rumuńscy widzą słusznie źródło sukcesów gospodarczych i politycznych państwa ludowego w jedności swych szeregów, która znalazła wyraz w stworzeniu zjednoczonej Rumuńskiej Partii Robotniczej. Na kołach partyjnych RPR omawiane są obecnie sprawy dalszego rozwoju gospodarczego ludowej Rumunii. Linia tego rozwoju wyrażona została w sposób jasny i ścisły w programie Zjednoczonej Partii Robotniczej, który jej sekretarz generalny Gheorghin - Dej scharakteryzował w następujący sposób:

„Rumuńska Partia Robotnicza powstaje jako partia nieprzejednanej walki przeciwko eksploatacji, przeciwko wszystkim wyzyskiwaczom klasy robotniczej i pracującego chłopstwa, walki o dalszy rozwój demokracji ludowej, w której my widzimy drogę ku realizacji naszego wielkiego celu ostatecznego, jakim jest zbudowanie socjalistycznego i komunistycznego społeczeństwa".

Słowa te nie pozostawiają żadnych wątpliwości co do dalszej linii rozwojowej Rumuńskiej Republiki Ludowej.

Jon Popescu.

Tajne porozumienie brytyjsko-arabskie

w sprawie przyszłości Palestyny

LONDYN PAP. W tutejszych kołach dyplomatycznych duże wrażenie wywołała depesza agencji Associated Press **o tajnym porozumieniu brytyjsko-arabskim, zawartym w styczniu br. pomiędzy ministrem Bevinem a przedstawicielami Ligi Arabskiej. Porozumienie to ustaliło wspólną politykę wobec problemu palestyńskiego.**

Rzecznik brytyjskiego Foreign Office odpowiadał wymijająco na postawione mu w tej sprawie przez dziennikarzy liczne pytania, **nie zaprzeczył jednak w sposób bezpośredni istnieniu tajnego porozumienia.**

Na marginesie

Zasłużone skutki

Londyński dziennik *„Daily Express"* przeprowadził niedawno ankietę, mającą wyjaśnić, jaki jest stosunek społeczeństwa angielskiego do rządu Attlee — Bevina. Ankieta zawierała dwa pytania: 1) Czy jest Pan w ogóle zadowolony z działalności rządu? i 2) Czy jest Pan zadowolony z działalności premiera Attlee?

Na pierwsze pytanie odpowiedzieli uczestnicy ankiety w sposób następujący:

Zadowolonych — 34 procent; niezadowolonych — 55 proc.; uchylających się od wyraźnej odpowiedzi — 11 proc.

Na drugie pytanie odpowiedziano: zadowolonych — 38 proc., niezadowolonych — 51 proc.; uchylających się od wyraźnej odpowiedzi — 11 proc.

Ankietę tego rodzaju „Daily Express" przeprowadził po raz dwudziesty drugi. *Pierwsza* ankieta, z listopada 1945 r. przyniosła *50 proc.* głosów zadowolonych z działalności rządu labourzystowskiego i 67 proc. zadowolonych z działalności premiera Attlee. *Następne* ankiety wykazały stały i stopniowy **wzrost** opinii negatywnych.

A jak świadczą wyniki **ankiety ostatniej**, w obecnej chwili przeszło połowa zapytywanych obywateli brytyjskich *jest niezadowolona* z rządu Labour Party w ogóle, i z premiera Attlee w szczególności. Nie sądzimy, by można się temu dziwić: pomiędzy obietnicami wyborczymi z r. 1945 a rzeczywistością polityczną r. 1948 rozpostarła się nieprzebyta przepaść. Obniżająca się bez przerwy stopa życiowa szerokich mas narodu angielskiego, niepowodzenia zagranicznej polityki brytyjskiej na różnych terenach rozgrywek międzynarodowych i ujarzmienie brytyjskiej gospodarki drogą realizacji planu Marshalla — oto smutny „dorobek" trzyletnich rządów labourzystowskich, które kością w gardle stoją przeciętnemu obywatelowi W. Brytanii.

B. D.

Amerykański obłęd szpiegowski

zatacza coraz szersze kręgi. Ostry protest gen. Eisenhowera — przeciw prowokacjom

NOWY JORK PAP. — Ostatnie plany osławionej komisji Izby Reprezentantów Kongresu USA dla badania działalności antyamerykańskiej w sprawie walki z urojonym „pierścieniem szpiegowskim" spotkały się z energiczną i jak najostrzejszą odprawą ze strony szeregu wybitnych osobistości amerykańskich. *Gorliwość komisji doszukiwania się „szpiega" niemal w każdym obywatelu USA przybiera już obłędne formy, spotykając się równocześnie z coraz bardziej stanowczym protestem ze strony społeczeństwa.*

Rektor uniwersytetu Columbia gen. Eisenhower złożył w „New York Star" oświadczenie, w którym jak najbardziej zdecydowanie potępił nieodpowiedzialne plany komisji przeprowadzenia śledztwa na uczelniach amerykańskich w związku z istniejącym rzekomo tam „pierścieniem szpiegowskim".

Na temat nowych planów komisji przeprowadzenia dochodzeń również wśród postępowych tygodników, redaktor liberalnego tygodnika „The Nation" — Freda Kirchwey oświadczyła, że chętnie stawi się przed komisją w Waszyngtonie. Dodała ona jednocześnie, że *o ile atakowanie bezbronnych jednostek uchodziło dotychczas komisji bezkarnie, o tyle nagonka na prasę zakończy się zgoła inaczej.* Kirchwey stwierdziła, że zapowiedziane dochodzenia na uniwersytetach i w prasie stanowią ostateczny dowód *krańcowej nieodpowiedzialności wspomnianej komisji.*

Miss Kirchwey nazwała przygotowywaną *nagonkę na prasę najlepszym przykładem stracenia głowy przez komisję, ogarniętą niczym niepohamowaną chęcią zdobycia dla siebie rozgłosu w USA.*

Jak się zdaje, komisja dla badania działalności antyamerykańskiej nie zamierza jednak poprzestać na śledztwie na uniwersytetach i wobec współpracowników tygodników postępowych. Przewodniczący komisji — Thomas oświadczył, że wkrótce będą ujawnione szczegóły *„nowego pierścienia szpiegowskiego"*, dotyczące tym razem tajemnic produkcji energii atomowej. *Chroniąc z góry wzywaną przez komisję prowokatorkę Bentley, Thomas powiedział, że nie brała ona żadnego udziału w tym nowym „pierścieniu".*

Nieoczekiwanym wydarzeniem w rozwoju wypadków, związanych z wyszukiwaniem „szpiegów", jest *nagła śmierć na atak serca b. wiceministra skarbu — White'a.* White kilka dni temu kategorycznie zaprzeczył prowokacyjnym doniesieniom, jakoby odgrywał *czołową rolę w jakiejkolwiek „akcji szpiegowskiej". Cała amerykańska postępowa opinia z Wallace'm na czele, stwierdza zgodnie, że moralną odpowiedzialność za nagłą śmierć White'a ponosi komisja Kongresu dla badania działalności antyamerykańskiej.*

Podróże morskie

dla przodowników pracy

WARSZAWA PAP. — Przedsiębiorstwo Polska Żegluga przybrzeżna na Bałtyku — „Gryf" ofiarowało dla przodowników pracy szereg bezpłatnych przejazdów, które są przydzielane za pośrednictwem Okręgowych Komisji Związków Zawodowych.

Jerzy Korwin

Zabójstwo Waldemara Glücka

1

I

Andrzej Wierucki stał pośrodku pokoju i z obrzydzeniem patrzał na obie kobiety, które obserwowały grę jego twarzy nie śmiejąc jednak groźnej ciszy przerwać żadnym błagalnym słowem.

Krystyna Jełowicka nie unikała jego wzroku, ale posiadała pełną świadomość popełnionych błędów i myśl, iż już nigdy nie zdoła ich naprawić, doprowadzała ją do szaleństwa. Jakże bowiem mogła rozpocząć rozmowę na nowo, aby wytłumaczyć Andrzejowi najdokładniej to wszystko, co pragnęła wyjaśnić już od dawna, a co uczyniła przed chwilą, bardzo niezręcznie, skoro w jego twarzy wyczytała bezbrzeżną pogardę, potępienie i gorycz? Same fakty w życiu ludzkim nie stanowią jeszcze o niczym, bo człowiek ma swój własny, psychologiczny „komentarz", który usprawiedliwia wiele i trzeba go właśnie dokładnie znać, aby sądzić i potępiać. Krystyna właśnie podała same fakty, a nie umiała zaopatrzyć ich w ten wyjaśniający komentarz i zatrwożyła się gwałtownie o swój los. Czyż Andrzej mógł wyczytać w jej duszy całą prawdę, gdy tak trudno zajrzeć we wnętrze innego człowieka nawet najwytrawniejszemu psychologowi?

Dotychczasowa rozmowa wyczerpała ją bardzo: płacz, wzruszenie, wstyd i bojaźń przed porzuceniem, którego chciała uniknąć, osłabiły ją fizycznie. Powstała z kanapy tak blada, iż Andrzej myślał, że zemdleje, ale ona wybiegła do kuchni i zdoławszy jedynie wyszeptać, aby zostawił ją samą, zatrzasnęła drzwi. Ponieważ były one cienkie i nieszczelne. Wierucki usłyszał najpierw czkawkę, a później głuchy odgłos gwałtownych torsji. Dopiero teraz wszystkie dotychczasowe podejrzenia, luźne obserwacje oraz zasłyszane fragmenty rozmów, zeszły się w jedną konsekwentną całość i Andrzej nie miał już najmniejszych wątpliwości, iż Krystyna jest w ciąży i że ją to właśnie zamierzał operować doktór Skolimowski na zaświadczenie swego kolegi Lubieńskiego.

Tak. Skończyły się marzenia Wieruckiego o nowym życiu i właściwie jak śmiał on o nim marzyć, skoro nie mógł dać Krystynie nic z tego, czym rozporządzał dyrektor Waldemar Glück! Czyż miał auto albo piękne i komfortowe mieszkanie? A może stać go było na stroje i podróże, które dostarczają w życiu tyle przyjemności?

Wierucki przyjrzał się Krystynie z uwagą. Nawet w obecnym zaniedbaniu była piękna, bardzo nawet piękna, i jakby przez pomyłkę jedynie zawędrowała z tamtego luksususowego świata na ulicę Radwańską, która była siedliskiem zupełnej biedoty.

Może istotnie należała się dziewczynie inna „oprawa" dla jej wspaniałej urody, niż to mogła osiągnąć w granicach swego dotychczasowego środowiska?

— Chciałyście stworzyć nową wersję bajki o Kopciuszku — zauważył—z dyrektorem fabryki w roli księcia i nic z tego nie wyszło.

Głos Andrzeja nabrzmiały był ironią, ale Krystyna przerwanie milczenia powitała z radością, otrzymywała bowiem w ten sposób ostatnią może sposobność uzupełnienia swych wyznań. Nim jednak zdołała cośkolwiek powiedzieć, stara Jełowicka wyrwała się z nierozsądnym okrzykiem:

— Glück ożeni się z Krystyną!

— Niech że mama da spokój z tym małżeństwem, — rzekła niechętnie córka. — Mówiłam już, że z tego nici.

— Jakto? a więc wycofał się naprawdę? Miałaś przecież rozmawiać z nim dzisiaj w fabryce?

W głosie matki brzmiało bezgraniczne zdumienie. Andrzej widział, iż nie zostało ono sfałszowane. Naiwność starej pomieszana była z najprawdziwszym przerażeniem. Jej spłoszone oczy biegały między dwojgiem młodych pełne tępej bezradności wobec wypadków, przerastających wszelkie możliwości buntu ludzi takich jak ona i jej córka, a mimo to się buntowała:

— Ja się z nim jeszcze rozmówię! To skończy się zupełnie inaczej! — krzyczała histerycznie — On nie ma prawa tak cię zostawić w tym stanie!

Rozumiała jednak, że stan Krystyny nic zmuszał Glücka do niczego, nie zobowiązywał go bynajmniej do małżeństwa i nie okrywał go żadną „hańbą". Przeciwnie: w jego zamożnym środowisku przynosił mu raczej sławę „dobrego myśliwca". Czego w takim położeniu mogła spodziewać się Krystyna? Najwyżej — gdyby chciała dziecko zachować — stosunkowo dużych alimentów i nic więcej? Choć nikt o tym nie mówił, wszyscy wiedzieli to doskonale. Czyż nie byli świadkami, jak to nieraz pod fabryczne bloki mieszkaniowe przyjeżdżali autami dyrektorzy innych fabryk, aby obejrzeć swe dzieci, spłodzone z robotnicami?

Ale ta Jełowicka jest głupia! — pomyślał Andrzej i poczuł nagle przypływ wielkiej do niej nienawiści. To przecież ona, jak wynikało z relacji Krystyny, była złym duchem córki. Złudzenia, perspektywa wejścia do „innego świata", zabiły w niej rozsądek.

Zrobił krok ku drzwiom ogarniając obie kobiety pogardliwym spojrzeniem.

— Nie odchodź! — zawołała Krystyna — Nie powiedziałam ci przecież wszystkiego!

— A cóż ty możesz mi jeszcze powiedzieć?! — zawołał zdziwiony, spoglądając na Krystynę. Zauważywszy jednak, że twarz dziewczyny wyraża głęboką rozpacz, powstrzymał się od powiedzenia przykrych słów nie przystanął jednak i w dalszym ciągu zmierzał ku drzwiom.

— Andrzeju! — usłyszał — czy i ty tego nie rozumiesz?

Brzmiało to tak jak zachęta do pozostania, aby w dalszym ciągu kontynuować rozmowę. Nie zamierzał tego czynić. Przeszedł koło Krystyny obojętnie, choć stała przed nim blada, wymęczona torsjami, z wyrazem głębokiego bólu w oczach. Nic nie mówiąc otworzył drzwi. Nie miał już narzeczonej. Był sam. Sam w cichej i głuchej ciemności ponurego wieczoru.

* * *

Natychmiast po południu, gdy ogłoszono strajk generalnym wyciem syren fabrycznych, a później obwieszczeniem przez radio wprowadzono stan wyjątkowy, całe miasto pogrążyło się w grobowej ciszy. Takie przynajmniej wrażenie odniósł Andrzej, stojąc w szeroko rozwartym oknie pokoju i poprzez rozchylające się gałęzie wiązu patrząc bezmyślnie na zabudowania fabryki Rosenthala. Lampy gazowe, liczne jeszcze na ulicach dalej położonych od śródmieścia, nie świeciły i tylko nad Piotrkowską biła łuna od silnych świateł elektrycznych. W nieprzyjemnym mroku uderzenie stóp o betonowy chodnik brzmiało, jak zdradzanie swej obecności przed wrogiem, i chociaż było to najzupełniej bezsensowne, Andrzej zaczął iść ostrożnie i bezszelestnie, pokonała go bowiem atmosfera strajkującego miasta.

d. c. n.

W rocznicę powstań śląskich

Stara piastowska Ziemia Śląska od wieków znajdowała się w jarzmie podwójnego ucisku: narodowościowego i społecznego. Tępienie polskości szło tu w parze z eksploatacją ludu śląskiego przez niemieckich magnatów przemysłu i właścicieli wielkich latyfundiów. Przeszło jedna czwarta powierzchni Górnego Śląska należała do siedmiu wielkich właścicieli, a blisko połowa tej ziemi do 300 obszarników. I jednocześnie: 88 tys. małych gospodarstw chłopskich dusiło się na 72 tys. ha. Wśród 172 tys. górników — Polacy stanowili 150 tys. Nie wiele mamy chyba w Europie podobnych przykładów, gdzie by podział klasowy zbiegł się tak blisko z podziałem narodowym.

I ten właśnie fakt nadawał walce narodowo-wyzwoleńczej ludu śląskiego swoiste piętno. Lud śląski wiązał ściśle tę walkę z walką z wyzyskiem klasowym, z walką o swe społeczne wyzwolenie. W tych warunkach jasne się staje, dlaczego polskie klasy posiadające z taką niechęcią patrzyły na dążenia wyzwoleńcze tego ludu i dlaczego w decydujących dla jego przyszłości chwilach odmawiały mu pomocy.

W r. 1892 arcybiskup Stablewski pisał w „Kurierze Poznańskim":

„Ludowi śląskiemu brak wszelkiej tradycji historycznej... Jesteśmy stanowczo przeciwni temu, by spośród nas wyszła na Śląsk agitacja polityczna w jakimkolwiek kierunku".

To nie jest odosobniony przykład. Stanowisko to było wyrazem zupełnej obojętności polskiego obszarnictwa, które od wieków miało utkwiony wzrok w polach Ukrainy i Białorusi, gdzie w jego rękach znajdowały się największe posiadłości. Rezultatem tej postawy było wyniszczanie elementu polskiego przez Niemców, było kurczenie się naszego stanu posiadania na zachodzie.

Stanowisko to bodaj najjaskrawiej uwidoczniło się po pierwszej wojnie światowej. W połowie sierpnia mija 29-ta rocznica wybuchu pierwszego powstania śląskiego. Wypadki, które poprzedziły ten wybuch świadczyły wymownie o pragnieniu polskiego ludu śląskiego wywalczenia niepodległości.

Już parę tygodni po upadku monarchii Hohenzollernów, gdy na skutek przegranej wojny imperializm niemiecki kruszył się coraz bardziej od wewnątrz, wybucha na Śląsku strajk generalny. W Królewskiej Hucie w starciu z Reichswehrą padają pierwsi zabici i ranni. Wbrew różnym Stablewskim i Tarnowskim, wbrew reakcji polskiej lud śląski zamanifestował w masowej akcji swoją wolę połączenia się z powstającą do życia Polską. W odpowiedzi Niemcy rozpoczynają akcję odwetową, rozwiązują organizacje polskie, zapełniają więzienia, tworzą obóz koncentracyjny w Neuhammer.

Terror niemiecki ma jedynie ten skutek, że wzmaga się duch oporu. Myśl o powstaniu zbrojnym staje się coraz bardziej powszechna. Organizacje konspiracyjne robią przygotowania do wystąpienia, a w czerwcu 1919 r. zapada już ostateczna decyzja.

Decyzja ta musiała być jednak odwołana.

„W myśl depeszy z dnia 1 czerwca — tłumaczyła się Komenda — o godz. 9 wieczór otrzymanej od gen. Hallera nie może być mowy o zbrojnym ruchu ludu polskiego przeciwko Niemcom... Bez wyraźnego zezwolenia koalicji Wojsko Polskie nie weźmie żadnego udziału w akcji przeciwko Niemcom. Powyższe przesyłamy z rozkazu gen. Hallera... z nadmienieniem, że Naczelne Dowództwo Armii w Warszawie jest tego samego zapatrywania".

W ten sposób sabotowano walkę ludu śląskiego i to w chwili, gdy jasne było, że czas pracuje dla Niemców, gdyż pozwala im na umocnienie się, na rozbicie wszystkich sił polskich i na zniszczenie ośrodków oporu. Sabotowano tę walkę, chociaż jasne było, że państwa zachodnie sprzyjają Niemcom (Lloyd George) i liczą się tylko z faktami dokonanymi.

Mimo to, gdy terror niemiecki wzmógł się jeszcze bardziej, nie było innego wyjścia jak ogłosić powstanie. W pierwszych jego szeregach stanęli górnicy i robotnicy śląscy, opanowując prawie całe Zagłębie Górnicze. Źle uzbrojone oddziały starły się z wojskiem wyposażonym w najlepszą broń i artylerię.

W osamotnieniu walczyli powstańcy śląscy, choć niedaleko od granicy polskiej, po drugiej jej stronie, stała znaczna część armii Hallera, choć robotnicy Zagłębia Dąbrowskiego domagali się, aby wojsko przyszło im z pomocą.

„Ludność cywilna masami udaje się nad granicę. Obecnie nic więcej jej nie obchodzi, jak walka powstańców z Niemcami. Jest ona oburzona naszą inercją i patrzy na nas jak na zdrajców"!

W ten sposób raportował swym władzom przełożonym w dniu 20 sierpnia dowódca 6 pułku, płk. Łukowski. Na to samo wskazywał inny raport wojskowy z 21 sierpnia:

„Górnicy kopalni z Jaworzna grożą strajkiem, o ile wojska polskie nie pójdą z pomocą Polakom na Górnym Śląsku".

Mimo tej postawy mas pracujących Polski, pragnących iść z pomocą swym śląskim braciom, powstanie sierpniowe upadło. Musiało upaść w starciu z przeważającą siłą niemiecką, ponieważ trwało w odosobnieniu, ponieważ reakcja polska zrobiła wszystko, aby nie było ono zwycięskie. To stanowisko reakcji polskiej nie było także bez wpływu na przebieg drugiego i trzeciego powstania śląskiego. Temu stanowisku przypisać należy podział Śląska w wyniku sfałszowanego plebiscytu i fakt, że pół miliona Polaków pozostało po drugiej stronie granicy.

Sabotowanie walki ludu śląskiego o niepodległość to jeden z przykładów polityki piłsudczyzny, która uważała, że stokroć ważniejsze jest zadanie ratowania latyfundiów obszarniczych na wschodzie. W świetle tego zrozumiałe stają się słowa Piłsudskiego: „Walka o Śląsk, to trudna sprawa. Śląsk, to stara kolonia niemiecka". Istotnie. Trudno było walczyć o Śląsk, gdy się wszystkie siły rzuciło na szalę wojny z rewolucją rosyjską.

Dopiero odrodzona na nowych podstawach Polska, dopiero jej rząd ludowy, który dokonał zasadniczego zwrotu politycznego w kierunku przyjaźni i współpracy ze Związkiem Radzieckim, zdolny był przywrócić naszej ojczyźnie nie tylko cały Śląsk, ale i rozległe obszary po Odrę i Nysę.

PDT nawiązały ścisłe kontakty
z czechosłowackimi domami towarowymi

W ramach współpracy gospodarczej polsko-czechosłowackiej, dyrektor naczelny Powszechnych Domów Towarowych, ob. Panasiuk zwiedził czechosłowackie domy handlowe. Dyrektor Panasiuk zwrócił szczególną uwagę na osiągnięcia naszego sąsiada w handlu państwowym. Dotychczas w Czechosłowacji Domy Towarowe nie posiadały żadnej centralnej organizacji. Dopiero w roku bieżącym przystąpiono tam do zorganizowania państwowego przedsiębiorstwa Domów Handlowych (NPOD). Czechosłowacja, organizując to przedsiębiorstwo, oparła się na wzorach naszych Powszechnych Domów Towarowych.

W ramach nawiązanej współpracy PDT z NPOD nastąpi wymiana zdobyczy naszych centralnych organizacji handlu państwowego, my oprzemy się na praktyce i wzorach sprawozdawczości finansowej i organizacji poszczególnych przedsiębiorstw.

Dyr. PDT Panasiuk ustalił z dyr. NPOD dr Iralem wespół z czechosłowackim ministrem handlu p. Krejczym wymianę 15 osób spośród personelu państwowego aparatu handlowego pomiędzy Polską a Czechosłowacją. Personel polski przejdzie szkolenie w czechosłowackich Domach Handlowych, personel zaś czechosłowacki w Centrali Powszechnych Domów Towarowych w Polsce. Wymiana ta przewidziana jest na wrzesień br.

Niezależnie od tego, aparat kierowniczy naszego handlu państwowego wespół z czechosłowackim zaznajomi się z organizacją wielkich domów towarowych w Szwecji, Szwajcarii, Paryżu i Londynie.

Grzegorz Fitelberg i Eugenia Umińska na występach w Londynie

Dyrektor wielkiej orkiestry Polskiego Radia Grzegorz Fitelberg udaje się w drugiej połowie września b.r. do Londynu, gdzie dyrygować będzie dwoma koncertami, poświęconymi muzyce polskiej.

Razem z Fitelbergiem wyjedzie do Londynu skrzypączka Eugenia Umińska, która wykona dwa koncerty skrzypcowe Szymanowskiego.

Jeden z wymienionych koncertów odbędzie się w rozgłośni BBC, drugi — w Centrall Hall Westminster. Na drugim koncercie wykonana będzie m. in. Symfonia Lutosławskiego.

To i owo

Wyatt z Zachodu

„MIASTO BEZPRAWIA" jest pełną emocji opowieścią o walkach, jakie toczyły się przed 50 laty między szeryfami reprezentującymi praworządność na rozległych obszarach Dzikiego Zachodu, a szajkami bandytów i awanturników, którzy na preriach szukali schronienia przed KARZĄCĄ RĘKĄ SPRAWIEDLIWOŚCI".

Tyle się można dowiedzieć z programu filmowego, który niewiadomo nigdy ile kosztuje, gdyż bileterzy kinowi „nie mają" zazwyczaj reszty ani z 10 zł, ani z 20 zł, ani z 50 zł. Oczywiście z samego filmu można się dowiedzieć znacznie więcej. Nawet mimo trudności, jakie nastręcza oglądanie obrazu w łódzkich kinach. Ocierając tedy pot, który raz po raz zalewa nam oczy (widownia kinowa — łaźnia parowa), oraz odczekując cierpliwie częste gęste przerwy (jedna taśma obsługuje dwa iluzjony) — stwierdzamy z zadowoleniem, że młody pasterz krów czyli t. zw. cowboy, niejaki WYATT EARP, to bardzo dzielny i solidny facet. Doświadczywszy na skórze swego najmłodszego brata (którego mu zamordowano) i swych krów (które mu ukradziono), iż miasto Tombstone (?) w Arizonie zamieszkują złodzieje i rzezimieszki — postanawia zaprowadzić tam porządek. W tym celu przyjmuje niebezpieczną posadę szeryfa, pozostałych przy życiu braci angażuje na policajów, no, i zabiera się do oczyszczania Tombstone'u. Z szulerów, pijanych awanturników, wykolejeńców i rozbitków życiowych, koniokradów i włamywaczy — całego w ogóle resortu „spod ciemnej gwiazdy", ozdabiającej amerykański gwiaździsty sztandar. Nie będziemy opisywali akcji szeryfa Wyatta — amatorzy melodramatów, podszytych rewolwerówką, narażając się na uduszenie i tak i tak zapewne zechcą obejrzeć „MIASTO BEZPRAWIA" — odnotujemy jednak tutaj króciutko: karząca ręka szeryfowej sprawiedliwości zapewniła w samej rzeczy pewien ład prawny w najniebezpieczniejszym zakątku Arizony — w „Mieście Bezprawia".

Wychodząc z kina, zastanawiamy się mimowoli: czy Wyatt jeszcze żyje? Jeśli żyje (no, cóż, to możliwe: liczyłby sobie koło siedemdziesiątki) — jest mu napewno bardzo przykro. Bądź co bądź w JEGO CZASACH było w Ameryce ogromnie „dziko", ale — jak to widzimy na filmie — istniały poważne tendencje do zaprowadzenia w państwie praworządności. Dziś — inne Wyatty „wieją" z amerykańskiego Zachodu. Na każdym kroku daje się odczuwać atmosfera podniecenia, niebezpieczeństwa, i awantury, mnożą się szajki gangsterów i amatorów „przygód", którzy bynajmniej nie szukają schronienia przed karzącą ręką sprawiedliwości, lecz sami tą ręką — o dziwo kierują.

Więc Wyatt Earp — (jeśli żyje), — martwi się i wzdycha.

— Kiedy ja byłem szeryfem w Arizonie — mówi sobie z żalem — istniało w Ameryce „MIASTO BEZPRAWIA", obecnie, niestety, cała Ameryka to jeden kraj Bezprawia i to bez cudzysłowiu.

E. Tam

W. Grossman

ŻYCIE

Jedni pracowali w milczeniu, powoli, z rozwagą, bojąc się wydatkować energię na zbyteczny ruch, inni pracowali gorączkowo przez krótkie chwile, z zaciśniętymi zębami, a potem wyczerpawszy się od razu, siedzieli z opuszczonymi bezwładnie rękami, czekali póki nabiorą sił. Tak człowiek spragniony czeka cierpliwie i uparcie, aż się uzbiera kilka mętnych ciepłych kropli wody z wyschniętego źródła. Ci, co od początku szczególnie się cieszyli i sądzili, że wyjście z kopalni powinno nastąpić lada chwila, ci łatwo tracili wiarę i nadzieję. Ci, którzy nie wierzyli w rychły ratunek, byli spokojniejsi i pracowali lepiej. Od czasu do czasu w ciemnościach rozlegały się okrzyki rozpaczy i wściekłości:

— Dajcie światło... bez światła nie ma sił... Jak pracować bez chleba... choćby się przespać... lepiej umrzeć, niż tak pracować...

Ludzie żuli rzemienie, zlizywali smar z karabinów, usiłowali łowić szczury, lecz w ciemnościach ruchliwe i bezczelne szczury wyślizgiwały się z rąk. I ludzie, którym huczało w głowach, ustawicznie dudniło w uszach, słaniając się ze słabości, znowu zabierali się do roboty.

Kosticyn zdawał się być wykuty z żelaza. Zdawał się jednocześnie być i tam, gdzie trzech ślusarzy Iwanów rąbało i zginało klamry z grubych sztab żelaznych i tam, gdzie odbywała się rozbiórka pokładu, i tam gdzie wbijało się w szyb nowe klamry, zdawało się, że widział po ciemku wyraz twarzy żołnierzy i w odpowiedniej chwili podchodził do tych, którzy tracili siły. Niekiedy delikatnie, po koleżeńsku, pomagał wstać tym, którzy padali, czasem znowu wymawiał powoli i cicho: „Rozkazuję wam wstać, tylko umarli mają prawo tu leżeć". Był nielitościwy i bezwzględny, ale wiedział, że niech tylko sobie pozwoli na najmniejszą słabość czy współczucie dla opadającego z sił, wszyscy zginą.

Pewnego razu żołnierz Kuzin położył się na ziemi i rzekł:

— Róbcie ze mną, co chcecie, towarzyszu kapitanie, nie mam sił wstać.

— Nie, ja was zmuszę do wstania, — powiedział mu Kosticyn.

Kuzin, ciężko dysząc, rzekł z męczącą ironią:

— Jakże możecie mnie zmusić, może zastrzelicie? Tego właśnie chcę; żeby mnie zastrzelili, nie mam już sił znosić tych mąk.

— Nie, nie zastrzelę, — rzekł Kosticyn, — leż, proszę, wyciągniemy cię na rękach na wierzch. Tam, przy świetle słonecznym ręki ci nie podam, plunę ci w oczy: idź na wszystkie cztery strony świata.

I Kuzin z przekleństwem na ustach wstał, zatoczył się, znów upadł i znów podniósł się i poszedł odwalać pokład.

Raz jeden tylko Kosticyn stracił panowanie nad sobą. Podszedł do niego żołnierz i rzekł po cichu:

— Sierżant Ładin upadł, umarł, czy zemdlał, nie odzywa się.

Kosticyn znał dobrze szczery i prosty charakter sierżanta. Wiedział, że w razie śmierci lub zranienia dowódcy Ładin przejmie komendę i poprowadzi ludzi tak samo jak prowadził ich Kosticyn.

I zbliżając się w mroku do sierżanta, wiedział, że ten pracował w milczeniu do ostatniej możliwości i poddał się wcześniej od innych jedynie dlatego, że jeszcze był słaby po niedawnej ranie i wielkim upływie krwi.

— Ładin, — zawołał, — sierżancie Ładin, — i powiódł ręką po zimnym, wilgotnym czole leżącego.

Sierżant nie odpowiadał. Wtedy Kosticyn nachylił się nad nim i polał mu głowę i pierś ze swojej manierki. Ładin poruszył się.

— Kto to? — zapytał.

— To ja, kapitan, — rzekł dowódca, schylając się nad nim.

Ładin objął Kosticyna ręką za szyję dotykając mokrą twarzą jego policzka, i rzekł szeptem:

— Towarzyszu Kosticyn, ja już nie wstanę. Zastrzelcie mnie i mięso moje podzielcie między ludzi. To was uratuje. — I pocałował Kosticyna zimnymi wargami.

— Milczeć! — krzyknął Kosticyn.

— Towarzyszu kapitanie, ludzie bez tego nie wytrzymają.

— Milczeć! — znowu krzyknął Kosticyn. — Rozkazuję wam milczeć.

Przeraziła go prostota tych strasznych słów, wypowiedzianych w mroku. Opuścił Ładina i szybko poszedł tam, skąd słychać było odgłosy pracy.

A Ładin czołgał się za nim, ciągnął za sobą sztabę żelazną, zatrzymując się co kilka metrów, nabierał sił i znów się czołgał.

— Oto jeszcze jedna klamra, — rzekł, — podajcie tym, którzy pracują na górę.

Wszędzie, gdzie tylko praca ustawała, żołnierze pytali: — a gdzie dziadek, nasz gospodarz? Ojcze, chodź tutaj! Ojcze, gdzie jesteś? Gospodarzu.

Wszyscy oni i sam Kosticyn doskonale rozumieli i wiedzieli, że gdyby z nimi nie było tego starego, nigdy by nie dali rady ciężkiej pracy, którą wykonali i którą wreszcie doprowadzili do końca. Stary poruszał się w szybie pociemku lekko i swobodnie. Odnajdywał po omacku potrzebne im materiały. To on znalazł młotek i nasiek, to on przyniósł z oddalonych chodników trzy zardzewiałe kilofy. To on poradził przywiązać rzemieniami i sznurami tych, którzy pracowali w szybie, — wbijał nowe klamry zamiast tych, które wypadły. To on pierwszy dostał się na górny poziom i odwalił pociemku kamienie, które zamykały wejście do przekopu. Zdawał się nie odczuwać zmęczenia ni głodu, tak lekko i szybko się posuwał, podnosił się i opuszczał w szybie.

Praca coraz szybciej zbliżała się do końca. Nawet najbardziej wyczerpani wrócili do sił. Nawet Kuzin i Ładin poczuli się mocniejsi, twardo, nie słaniając się, stanęli na nogi, gdy wtym zawołano z góry.

a. d. n.

Farbiarnie muszą mieć wodę!

Wydziałowi Przemysłu Drobnego pod rozwagę

Farbiarnia i drukarnia przy ul. Strzelców Kaniowskich 42 (dawniej f-ma Fial) jest bez wody. Woda była, ale przed kilku tygodniami ktoś orzekł, że studnia wymaga remontu, zatrzymano więc fabrykę na dwa tygodnie, by ten remont przeprowadzić, załogę zaś puszczono na urlop. Po powrocie z urlopu stwierdzono z niemałym zdziwieniem, że *woda w studni zniknęła*. Była i nie ma jej. Woda jak woda, żywioł ogromnie niesforny i nieokiełznany. Okazuje się, że trzeba by przeprowadzić wiercenie w głąb, a ponieważ trzeba to robić w kamieniu, więc musi to potrwać około trzech miesięcy i będzie kosztowało 10.000.000 zł. A woda przecież była. Jeżeli nawet wyda się tych 10 milionów, to trzeba czekać, — a co z ludźmi? Załoga fabryki liczy około 80 osób. Trzeba szukać innego wyjścia. Znaleziono więc wodę w sąsiedniej Fabryce Wyrobów Drzewnych, żeby ją jednak dostarczyć do zbiornika trzeba *około 150 m węży*, a fabryka nie posiada ani metra. Tych dwóch czy trzech strzępów podziurawionej gumy, które smętnie zwisają na kołkach obok hydrantów nie można przy najlepszej woli *uważać za sprzęt przeciwpożarowy*.

Fabryka Wyrobów Drzewnych, wielkodusznie pożyczyła swoich węży i od 1-go sierpnia daje wodę farbiarni, ale nie może i nie wolno jej tego robić na dłuższą metę, gdyż węże te jako sprzęt przeciwpożarowy *winny stale znajdować się w ściśle określonym miejscu.*

Swoich węży F-ma Fial nie posiada i podobno nie ma żadnych szans, by mogła takowe otrzymać. Chyba na wolnym rynku po 1000 zł za metr. Zapotrzebowanie powtarza się co kwartał od dwóch lat.

Ciekawa rzecz, jakie wyjście z tej sytuacji znajdzie Wydział Przemysłu Drobnego przy CZPWł.

Fabryka wodę mieć musi — albo trzeba ją zamknąć, co zdaje się, nie jest wskazane. Farbuje ona i drukuje *70 tys. metrów towaru miesięcznie.* Zarówno kierownictwo fabryki, jak i Wydział Przem. Drobn. nie zdają się zbytnio dbać o stan tej dość poważnej, ze względu na rodzaj produkcji, fabryki. Dziedziniec fabryczny w dwóch trzecich zawalony jest węglem, a resztę wypełniają jakieś belki, deski, kozły itp. Kierownik fabryki *tow. Kowalczyk* dopiero od kilku dni tu pracuje i nie można do niego mieć pretensji, ale jest przecież kier. techniczny ob. Marciniak, który właściwie jest odpowiedzialny za techniczny stan fabryki.

Wzdłuż całej ściany budynku fabrycznego zrobiono skład żelaza, a właściwie maszyn, które w fabryce nie są potrzebne; złożono je więc na dziedzińcu, pod dachem wprawdzie, ale rdza robi swoje. Ciekawe czy inne fabryki nie mogłyby tych maszyn wykorzystać? Dwie postrzygaczki, jakaś olbrzymia prasa do wyciskania wzorów na pluszu (tzw. kotik) i różne jeszcze inne maszyny.

Na salę z nimi — albo do huty — po cóż mają rdzewieć niepotrzebnie? Wierzymy, że Wydział Przemysłu Drobnego zainteresuje się tymi sprawami.

em-em

Meble dostępne dla wszystkich

Głównym dostawcą mebli na rynek krajowy jest Centrala Handlowa Przemysłu Drzewnego będąca jednocześnie odbiorcą produkcji ponad 50 państwowych Fabryk Mebli.

W chwili obecnej Centrala przejmuje również fabryki mebli znajdujące się w dyspozycji tzw. przemysłu miejscowego co pozwoli na lepsze niż dotychczas zaspokojenie rynku.

Ponadto wprowadzony będzie jednolity cennik mebli produkcji państwowej gdyż dotychczas ku niezadowoleniu klientów zdarzało się, że identycznie taki sam mebel w zależności od tego z jakiej pochodził fabryki miał inną cenę.

Ten stan rzeczy zostanie obecnie zmieniony, **ceny ulegną ujednoliceniu** a oprócz tego wprowadzona zostanie standaryzacja wyrobu tak aby wszystkie wytwórnie produkowały meble w tym samym gatunku.

Świat pracy z dużym zadowoleniem przyjmie niewątpliwie wiadomość, że gatunek nabywanych przez niego mebli nie będzie już „losem na loterii" zależnie od tego, z jakiej fabryki dany mebel pochodzi, a także, że nie czekają go tego rodzaju przykre niespodzianki, że za rzecz gorszą płacić musi drożej, niż za dobrą z tej tylko przyczyny, że w danym zakładzie meblarskim kalkulacja jest inna.

Sprawa ta ważna jest dla szerokiego ogółu gdyż 3 lata po wojnie kiedy życie ulega stabilizacji i dobrobyt mas wzrasta nadszedł czas aby pomyśleć o zagospodarowaniu się. Jak dalece czas ten nadszedł świadczą o tym najlepiej cyfry.

Popyt bowiem na produkcję fabryk meblowych jest znacznie większy od podaży. W ubiegłym miesiącu zaliczającym się do miesięcy „zastoju i ogórków" obroty Centrali wyniosły **przeszło 350 milionów zł.**

Plan tegoroczny produkcji Państwowych Fabryk Meblarskich przewiduje dostarczenie mebli na rynek krajowy za sumę **około 3 miliardów zł.**

Rojno i gwarno na Uniwersytecie Łódzkim

Maturzyści gromadnie zapisują się na studia

— Możesz śmiało wejść, sekretarka jest bardzo uprzejma.

— A ty już załatwiłeś?

— Jeszcze po południu mam iść do badania lekarskiego...

— Czy nie obawiasz się egzaminów? —

— Trochę!

— Ty na jaki wydział? —

— Jeszcze nie wiem, ale chyba na prawno-ekonomiczny.

— Zapisz się lepiej na lekarski, wszyscy znajomi tam się zapisali: będzie nam raźniej razem!

Takie i tym podobne rozmówki toczą się w sekretariacie i na korytarzach Uniwersytetu Łódzkiego.

Dziesiątki maturzystów przychodzi tu co dzień aby zasięgnąć informacji lub też zapisać się. Cztery dni trwają już zapisy W ciągu pierwszych trzech dni ogólem na wszystkie wydziały zgłosiło się 360 kandydatów. Z tego na wydziały: humanistyczny — 35 osób; matematyczno-przyrodniczy — 32 osoby; prawno-ekonomiczny — 45 farmaceutyczny 32; stomatologiczny — 86.

Rekord pobił jak zwykle wydział lekarski, na który zgłosiło się już 130 osób. W godzinach zapisów na uniwersytecie rojno jest i gwarno. Niektórzy z maturzystów w skupieniu wypełniają formularze inni przechadzają się i naradzają między sobą. Nie brak też „starych bywalców" — studentów, którzy przybywają w celu załatwienia różnych formalności. Od października znów zapełnią się sale wykładowe. Tymczasem w poważnych murach Uniwersytetu panuje ożywiony ruch i gwar.

S. W.

Nowy sezon w Teatrze Powszechnym

Państwowy Teatr Powszechny (d. TUR) otwiera swoje podwoje 10-go września. Od 1-go do 10-ego września w gmachu teatru zostanie przeprowadzony remont. Usunięte będą wszystkie dotychczasowe, wady akustyczne, oraz usprawniona zostanie wentylacja.

10-go września Teatr, którego prowadzenie w bieżącym sezonie obejmuje znakomity artysta Karol Adwentowicz, zamierza przed oficjalnym otwarciem sezonu, mającym nastąpić w pierwszych dniach października, wznowić „Lisie Gniazdo". Na otwarcie sezonu wystawiony zostanie słynny utwór Huysmensa „Nadzieja". Premierę otwarcia przygotowuje znakomity reżyser Karol Borowski.

Na czele zespołu artystycznego stoją dyr. Karol Adwentowicz, Irena Grywińska oraz szereg wybitnych aktorów zaangażowanych z teatrów Krakowskiego, Warszawskich, Poznańskich oraz Gdyńskiego. Do współpracy reżyserskiej pozyskano również Edmunda Wiercińskiego, który ma wystawić w nadchodzącym sezonie dwie sztuki.

W planie repertuarowym są uwzględnione utwory klasyczne tej miary, co „Intryga i Miłość" Schillera oraz najwybitniejsze dzieła dramaturgiczne polskie i obce. Przewidywana jest bliższa współpraca teatru z robotniczym światem pracy, która będzie wyrażać się, między innymi, w bezpośrednich zetknięciach aktorów z robotnikami na terenie świetlic fabrycznych.

(Pow.)

Śladem NASZYCH ARTYKUŁÓW

Ubezpieczalnia wyjaśnia

W związku z artykułem „ Z kroplomierzem lub bez" zamieszczonym w „Głosie Robotniczym" w dn. 13.8.48 r. Wydział Apteczny Ubezpieczalni Społecznej wyjaśnia, że przy wydawaniu leków we flaszkach z kroplomierzem, Ubezpieczalnia Społeczna nie kieruje się oszczędnością. To niedociągnięcie było spowodowane brakiem takich flaszek na rynku. W najbliższym okresie czasu sprawa ta będzie uregulowana, gdyż do Łodzi został przysłany wagon wyżej wymienionych flaszek.

NOWY FILM POLSKO-CZECHOSŁOWACKI

Czechosłowacki reżyser filmowy Jan Kadar przystępuje do zrealizowania nowego filmu produkcji polsko-czechosłowackiej.

W chwili obecnej pracuje on wespół ze Stanisławem Dygatem nad scenariuszem tego filmu.

Porządki... porządki...

Zaniedbane peryferie zamieniają się

w nowoczesne dzielnice

Od pół roku prowadzone są na terenie miasta roboty interwencyjne, których głównym celem są prace porządkowe i rozbiórkowe ze szczególnym uwzględnieniem terenów byłego ghetta.

W tej chwili przeprowadza się szereg prac, dzięki którym wprawdzie wolno, ale zato systematycznie niektóre dzielnice miasta przeobrażają się z zaniedbanych peryferii w szerokie nowoczesne ulice.

Szpecące miasto poniemieckie schrony betonowe krzyżujące w wielu wypadkach zamierzenia plantacyjne i regulacyjne naszych władz samorządowych, są w stadium rozbiórki. Likwiduje się już w tej chwili schron przy ul. Nowomiejskiej na rogu Północnej, na Pl. Niepodległości i na Rynku Czerwonym. Jednocześnie zasypuje się basen poniemiecki na Julianowie przy ulicy Orzeszkowej.

Najważniejszą jednak inwestycją na którą specjalnie warto zwrócić uwagę są prace porządkowe w parku 1 Maja w Rudzie Pabianickiej. Niedawno pisaliśmy o panujących tam nieporządkach zatruwających pobyt licznym plażowiczom. Notujemy więc teraz z przyjemnością, że plaża w parku 1 Maja jest w trakcie gruntownych zmian: porządkuje się alejki, pogłębia się i szlamuje staw, umacnia brzegi a co najważniejsze naokoło stawu dla wygody kąpiących się wysypuje się duże połacie park żwirem. Oby wszystkie te prace wykonane zostały w ciągu najbliższych najdalej dwóch tygodni, w tym jeszcze czasie kiedy tysiące ludzi korzystać może z wody i słońca.

TABLICA zwycięzców

W PZPB Nr 1 w tkalni na 12 krosnach pierwsze miejsce zajęła Józefa Seweryniak (129,6 proc.). Marian Switoń i Stanisława Michalak osiągnęli po 122,5 proc. Helena Rybak uzyskała 120,2 proc., a Maria Pyziak 117,5 proc.

W PZPB w Pabianicach w tkalni na 8 krosnach osiągnął Karol Śniady 163.8 procent.

W PZPB w Rudzie Pabianickiej w tkalni (10 krosien) uzyskała Janina Stramska 155 proc., a Bolesława Nowak 140 proc. Józef Skiba (8 krosien) osiągnął 178 proc. Helena Marciniak uzyskała 175 proc.

W tę i z powrotem

„Czaty"

„Z ogrodowej altany wojewoda zdyszany..." „Czaty" Mickiewicza? Nie, wojewody warszawskiego, Rotha, który „zaczaił się" niespodziewanie w Skolimowie (pod Warszawą) i nakrył tamtejszą gminną Komisję Mieszkaniową. Że mianowicie ma ona „na składzie" 200 wolnych izb, podczas gdy na wykazach podawała zaledwie 20.

Sposób wojewody Rotha polecamy wszystkim wojewodom. Oko pańskie konia tuczy — powiada przysłowie, a przysłowia są mądrością narodów.

Łodzianin

Ihihihi

...w zeszłym roku to była, panie, jedna, Genowefa się nazywała...

— Wiem, wiem, kupę forsy na nią puściłem, ale bo też warto...

— Pewnie, pewnie, nóżka zgrabna, pierś ładna, można powiedzieć — sztuka odpowiedzialna!

— No, i młodziutka! W tym roku cztery lata dopiero kończy.

W ten sposób grono starszych obywateli omawiało u fryzjera zalety pewnej klaczy. Nic dziwnego: w niedzielę 22 b. m. rozpoczyna się jesienny sezon wyścigów konnych. Konie będą biegały na torze służewskim, a łodzianie będą przegrywali w kasach totalizatora na Piotrkowskiej i w Alei Kościuszki. Z lekkim sercem, bo „na niewidzianego".

Bez histerii

W związku z serią ostatnich burz tudzież wiatrów porywistych przeszła również przez część Polski „niepokojąca" wersja o zbliżającym się... końcu świata. Czytając prasę warszawską i krakowską, nabijającą się z panikarzy spekulacyjno-plotkarskiego autoramentu, oddychamy z zadowoleniem:

— Spokojna, robociarska Łódź nie jest histeryczką. Nikt się bowiem tutaj żadnego „kataklizmu" nie obawiał. Z wyjątkiem kombinatorów rzeźniczych i „maślanych"..

Wytwórnię oleiny

uruchomiono w Łodzi

Wytwórnia oleiny, tego ważnego produktu została uruchomiona w Łodzi, dzięki inicjatywie Oddziału Centrali Spółdzielni Pracy.

Oleina, która jest wyrabiana z odpadków tłuszczowych, ma ogromne zastosowanie w przemyśle chemicznym i tekstylnym. Służy jak wiadomo do wyrobu mydła, różnych maści i impregnowania tkanin.

Co usłyszymy dziś przez radio

12.04 Dziennik, 12,25 Pieśni J. Sibeliusa w wyk. J. Hupertowej-mezzosopran. 12.45 1) Co przynosi ostatni numer „Drogi Chłopskiej". 2) Pogadanka Naczelnego Komisariatu Odbudowy Wsi. 13.00 Koncert rozrywkowy. 13.45 „Franciszek Liszt" — V audycja z cyklu: „Kompozytor Tygodnia" 14,30 (Ł) Z dzisiejszej prasy. 14.35 (Ł) Muzyka obiadowa (płyty). 15.05 (Ł) Wiadomości sportowe. 15.10 (Ł) Audycja z cyklu: „O czym dzisiaj mówi Łódź". 15.20 (Ł) Interludium z płyt. 15.30 „Tego robaka chyba mogę rozdeptać" — pogadanka dr J. Żabińskiego. 15.45 Kwadrans lekkich utworów. 16.00 Dziennik, *16.30 Pieśni* w wykonaniu Zespołu Wokalnego P. R. 16.45 Audycja dla chorych. 17.00 „Zwiedziłem Wystawę Ziem Odzyskanych" — montaż A. Galisa dla młodzieży. 17.15 Koncert dla przodowników pracy. 18.00 „Mówi Wystawa Ziem Odzyskanych". 18,05 „W rytmie tanecznym". Gra zespół J. Orzechowskiego. 19.00 Audycja Organizacji „Służba Polsce", 19.10 „Nowe poglądy na leczenie raka" — pogadanka. 19.15 Moniuszko — „Hrabina" Opera w 3-ch aktach. W przerwie „Emancypantki" 42 odc. powieści B. Prusa, 21.30 Dziennik, 22.00 Muzyka taneczna. 22.45 (Ł) Koncert życzeń. 22.00 Osta Omów. progr. lok. na jutro. 23.00 Ostatnie wiadomości, 23,10 Muzyka taneczna 23,20 Program na jutro, 23,30 Zakończenie audycji i Hymn.

Zabawa u junaków

Powiatowa Komenda Powszechnej Organizacji „Służba Polsce" urządza w dniu 21. 8. 48 r. o godz. 20-ej w sali Domu Żołnierza ul. Daszyńskiego Nr 34 całonocną zabawę taneczną.

W programie występy artystów scen łódzkich, ulubieńców publiczności Wicka i Wacka, oraz moc atrakcji.

Dochód z zabawy Komenda przeznacza na zakup sprzętu sportowego dla [illegible] K. S. Rolnik"

Z życia Partii

KOMUNIKAT

KOMISJI KONTROLI PARTYJNEJ W ŁODZI

MKKP przy Łódzkim Komitecie PPR zawiadamia, iż w dniu 20 sierpnia 1948 r. (w piątek) o godz. 16-tej odbędzie się odprawa pełnomocników dzielnicowych Komisji Kontroli Partyjnej, w lokalu ŁK PPR przy ul. Sienkiewicza 49 a, IV-te piętro.

Obecność obowiązkowa.

Dziś, dnia 20.VIII br. odbędą się następujące zebrania kół PPR:

DZIELNICA ŚRÓDMIEJSKA PRAWA:

godz. 14 — Fabr. Nr 39 oddz. 2, Ośrodek Konfekc. Nr 2 oddz. D; godz. 16 — Magazyny Konfekc. Nr 9, PZPW Nr 37 oddz. 8, PZZPP Nr 1 oddz. 8, PZDz. Nr 1 koło 2; godz. 16.30 — Państw. Drukarnia Nr 3, Higiena. Tego samego dnia: PZPB Nr 9 koło dzienne.

DZIELNICA BAŁUTY:

godz. 14 — PZPJG Nr 8 tkalnia; godz. 16 — MZK Komitet, Społem; godz. 19 — Ubezpieczalnia Społeczna.

DZIELNICA WIDZEW:

PZPB Nr 5 godz. 14 — Neutralizacja wód, Przędzalnia Amerykańska zm. 2 (wspólnie z PPS), Skręc. Dubl. Mot. Przewij. zm. 2 (wspólnie z PPS).

DZIELNICA RUDA PABIANICKA:

godz. 13.30 — MZK Komitet Współdziałania; godz. 15 — PZPB Ruda kuchnia, Starostwo Południowe; godz. 18 — Spółdzielnia Spożywców (wspólnie z PPS). Tego samego dnia — godz. 17 — Terenowe Koło Dzielnicowe.

DZIELNICA STAROMIEJSKA:

godz. 13.30—PZPW Nr 33-4, Duracz koło 1; godz. 16—Centr. Mag. MO, PZPB Nr 2 oddz. 1 koło 3; godz. 16.30 — PZPW.

DZIELNICA GÓRNA LEWA:

godz. 13.30 — PZPW Nr 3 oddz. 1; godz. 16 — PZPW Nr 37 oddz. 1, Kwas Węglowy; godz. 15.30 — Browar Mieszczański, PZPW Nr 37, PF Bakelitu; godz. 16 — Dyr. Baweln.

DZIELNICA GÓRNA PRAWA:

godz. 15 — PZPW Nr 1; godz. 16 — Ośrodek Nr 3, Fabryka Czółenek.

DZIELNICA ŚRÓDMIEŚCIE:

godz. 15.30 — Rajer F-ka Dziew., Telefony Miejskie, Łódzki Zakład Garbarski; godz. 16 — Bank Handlowy; godz. 17.30 — Współpraca; godz. 18 — Koło Terenowe.

DZIELNICA ŚRÓDMIEJSKA LEWA:

godz. 13.30 — PZPW oddz. 5 (zebranie aktywu); godz. 13.30 — Centr. Odp. Użytk. koło 4, PZPW Dz. Nr 6; godz. 16 — PZPW Nr 36 oddz. 1.

Odpowiadamy na listy

Edward Dąbrowski. Niestety w wypadku opisanym przez pana nie przysługuje Wam wyprawka dla dziecka.

Basia. W sprawie szkoły przyśpieszonej proszę zgłosić się po szczegółowe informacje do Wydziału V Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego i powołać się na naszą Redakcję.

Zaznaczamy, że odpowiedzi listownych nie udzielamy i prosimy o niezałączanie do listów pieniędzy na znaczki.

UWAGA! KOMITETY DOMOWE

Dyrekcja Miejskich Zakładów Wodociągów i Kanalizacji w Łodzi powiadamia Komitety Domowe, że w lokalu Zakładów w Łodzi przy ul. Wierzbowej Nr 52 są do nabycia druki dotyczące starań o przyłączenie nieruchomości do miejskiej sieci wodociągowej.

Sposób załatwiania podany został w powyższych formularzach.

——oOo——

STRAŻ POŻARNA W AKCJI

Straż Pożarna m. Łodzi wyjeżdżała w lipcu rb. 146 razy z czego:

do pożarów w domach mieszkalnych	26 razy
do pożarów w zakładach przemysłowych	16 „
do pożarów specjalnych	1 „
do wypadków	9 „
do fałszywych alarmów	9 „
na ćwiczenia bojowe	44 „
do katastrof budowlanych	41 „

Czas akcji ratowniczej wszystkich jednostek wynosił 257 godzin 45 minut. Razem wyjeżdżały 183 sekcje, ogółem w czasie akcji pracowało 88 oficerów, 507 podoficerów, 830 strażaków.

W akcji użyto 4.709 m węża tłoczonego.

——oOo——

KARY ZA OPILSTWO

Na jednej z ostatnich sesyj Sądu Starościńskiego przy Starostwie Grodzkim Śródmiejsko-Łódzkim ukarane zostały za opilstwo następujące osoby:

1. Bąk Zygmunt, ul. Targowa 34 — 2 tygodnie aresztu.
2. Jarosz Jan, ul. Magistracka 14 — 2 tygodnie aresztu.
3. Krzemiński Józef, ul. Śląska 54 — 4 tygodnie aresztu.
4. Frątczak Stanisław, ul. Rzgowska 15 — 3 tygodnie aresztu.
5. Węgrowski Czesław, ul. Stalina 24 — 5.000 zł grzywny.
6. Łażewski Wacław, ul. Malinowa 21 — 5.000 zł grzywny
7. Woźniak Marian, ul. Podmiejska 15 — 2 tygodnie aresztu.

Rozbudowa linii tramwajowych w Łodzi

Uchwalony obecnie przez Miejską Radę Narodową program inwestycyjny dla miasta Łodzi uwzględnia 122.400.000 zł. na rozbudowę sieci linii tramwajowych. Najważniejszą inwestycją w ramach tego planu będzie budowa 3,5 km. linii tramwajowej na Cyganke. Również w ramach przyznanego kredytu Miejskim Zakładom Komunikacyjnym, przewiduje się budowę magazynu głównego, warsztatów naprawy, następnie zakup maszyn elektrycznych, budowę podstacji elektrycznej na ul. Stockiej, oraz zakupionych zostanie dla Łodzi 30 wagonów tramwajowych.

Około 139 mil. złotych, z globalnego funduszu inwestycyjnego na rok 1949 przeznaczone zostało na rozbudowę urządzeń Gazowni Miejskiej. Kwota ta obrócona zostanie na budowę kotła dymnikowego, nowej kotłowni, chodników powietrznych, dołów smołowych na wodę amoniakalną, stacje pomp smołowych sortownika koksu oraz dokonana zostanie wymiana starych przewodów gazowych, zakup gazomierzy, nowe przyłączenia do domów (instalacje wewnętrzne) przebudowa budynków starych oczyszczalników na warsztaty mechaniczne.

Należy tutaj zaznaczyć, że w Łodzi dotychczas z gazu korzystał tylko nieznaczny procent ludności. Zamierzone inwestycje zdążają do zwiększenia produkcji gazu, a zatem do zwiększenia konsumpcji.

W ramach przebudowy ulic i wyposażenia nawierzchni nową kostką, powstała potrzeba sprowadzenia kostki, kamienia. W związku z tym, Gmina Miejska Łodzi wystąpiła ostatnio o **uzyskanie dzierżawy od Państwa, kamieniołomów w Czernicach** na Śląsku na Ziemiach Odzyskanych. Należy się spodziewać, iż w niedługim czasie będziemy brukować ulice z kostki sprowadzanej z kamieniołomów w Czernicach.

Zyg.

Kronika kulturalna

Muzeum Historyczne m. Wrocławia stale rozszerza zakres swej działalności. Po remoncie wszystkich sal na ratuszu, Dyrekcja przystępuje obecnie do odnawiania zabytkowych piwnic świdnickich, w których zostanie otwarta czytelnia i szereg pracowni z dziedziny historii sztuki.

* * *

Wojewódzki Komitet Żydowski we Wrocławiu przebudowuje i remontuje w centrum miasta budynek, w którym urządzony zostanie teatr. Teatr ten otwarty zostanie jeszcze w tym roku.

* * *

Teatr Miejski w Jeleniej Górze wystąpił z premierą komedii francuskich autorów Lorde i Chaine pt. „Proboszcz wśród bogaczy". Reżyserował sztukę R. Wasilewski, który gra zarazem rolę główną.

* * *

Na scenie letniej Teatru Nowego w Poznaniu grana jest komedia muzyczna Armanta i Marchanda „Krawiec z zamku". W roli głównej wystąpił Artur Młodnicki, reżyser sztuki.

Wydawca: Woj. Komitet PPR w Łodzi. Komitet Redakcyjny. Red. i Adm. Łódź, Piotrkowska 86. Telefony: Redaktor Naczelny 216-14. Sekretariat 254-21. Redakcja nocna 172-31 Dział ogłoszeń: Piotrkowska 55. tel. 111-50. Konto PKO VII-1505. Zakł. Graf. R.S.W. „Prasa". Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za terminowy druk ogłoszeń.

TEATRY

TEATR WOJSKA POLSKIEGO

Z powodu remontu w miesiącu sierpniu teatr nieczynny.

TEATR POWSZECHNY

Dziś o godz. 19.30 sztuka G. Zapolskiej „ŻABUSIA" z gościnnym występem Ireny Górskiej w roli tytułowej. Jest to najlepsza kreacja aktorska tej artystki młodego pokolenia. Obok Górskiej biorą udział: E. Drozdowska, H. Krzywicka, M. Stróżyńska Z. Truszkowska, J. Zarubin, J. Dwornicki, Z. Filus i Z. Kęstowicz.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA"
Piotrkowska 243

Dziś i dni następnych o godzinie 19.15 „CNOTLIWA ZUZANNA", operetka w 3-ch aktach J. Gilberta.

Bilety wcześniej do nabycia: ul. Piotrkowska 102, a od godz. 17-ej w kasie teatru. W niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11-ej.

PANNA MĘŻATKA
TEATR KAMERALNY z Jerzym Leszczyńskim

Teatr Kameralny mimo wielkiego powodzenia, ze względu na ograniczony termin grać będzie tylko kilkakrotnie świetną, pełną humoru i sentymentu komedię J. Korzeniowskiego „PANNA MĘŻATKA" z Jerzym Leszczyńskim w roli Majora.

Obsadę pozostałych głównych ról tworzą artyści sceny krakowskiej: Irena Renardówna, Antonina Kłońska, Zbigniew Przeradzki i inni. Reżyseria Jerzego Leszczyńskiego. Dekoracje i kostiumy I. B. Przeradzkiej.

Kasa czynna od 11 do 13 i od 15, tel. 123-02

Teatr Letni „BAGATELA" Piotrkowska 91

Ostatnie dni najweselszej komedii sezonu pt. MUSISZ BYĆ MOJĄ"

Początek o godz. 20-tej. Kasa czynna przez cały dzień od godz. 10-tej, tel. 272-70.

Uprzejmie prosimy o wcześniejsze nabywanie biletów.

LETNI TEATR „OSA"
Zachodnia 43, tel. 140-09

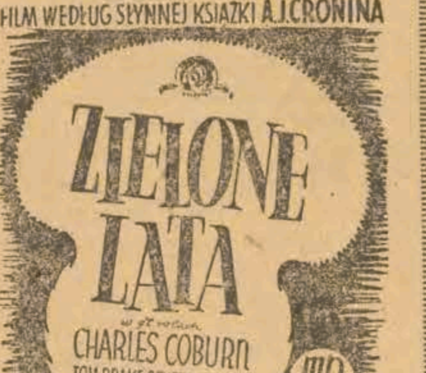
19.30 punkt. Komedia muzyczna R. Benackiego pt. „Rozkoszna dziewczyna".

H. Makowska w roli tytułowej oraz B. Halmirska, St. Piasecka, W. Brzeziński, M. Dąbrowski, Wł. Kwaskowski, T. Wołowski, L. Sadurski i inni.

Reżyser: T. Wołowski. — Orkiestra pod batutą Z. Wiehlera. — Dekoracje: J. Galewski. — Tańce L. Sadurski. — Nowa wystawa. — Modne stroje.

KINA

ADRIA — „Rosanna siedmiu księżyców" godz. 18.30, 20.30 w niedz. 15.30
BAJKA — „Ostatnia szansa" godz. 17.30, 20 w niedz. 15
BAŁTYK — „Synowie" godz. 17, 19, 21 w niedzielę 15
GDYNIA — „Program Aktualności Krajowych i Zagranicznych Nr 26" godz. 11, 12, 13, 16. 17. 18; 19; 20; 21
HEL — „Kobieta sama" godz. 16, 18, 20, w niedz. 14.
HEL — „Program aktualności krajowych i zagranicznych Nr 25" godz. 11, 12, 13, 14, w niedz. 11, 12, 13.
MUZA — „800-lecie Moskwy" godz. 18.20 w niedz. 16
POLONIA — „Zielone lata" godz. 16, 18.30, 21. w niedz. 13.30.
PRZEDWIOŚNIE — „Dragonwyck" godz. 17.30 20 w niedz. 15
ROBOTNIK — „Kwiat miłości" godz. 17, 19, 21, w niedz. 15.
ROMA — „Monsieur la Souris" godz. 18, 20. w niedz. 15.30
REKORD — „Belita Tańczy" godz. 18.30, 20.30 w niedz. 16.30
STYLOWY — „Tajemnica nocy wigilijnej" godz. 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. 14.30
ŚWIT — „Konwój" godz. 18, 20.30 w niedz. 15.30
TĘCZA — Zaklęta narzeczona" godz. 17, 19, 21 w niedz. 15
TATRY (w ogrodzie) — „Miasto Bezprawia" godz. 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. 12,30
WISŁA — „Bolero" godz. 17, 19, 21, w niedz. pocz. o godz. 15.
WŁÓKNIARZ — „Miasto Bezprawia" godz. 15, 17. 19, 21 w niedz. 13
WOLNOŚĆ — „Knock-Out" godz. 16.30, 18.30, 20,30 w niedz. 14,30
ZACHĘTA — „W pogoni za mężem" godz. 18, 20.30 w niedz. 15.30

Ze sportu

Igrzyska Z.Z. rozpoczęte!

Piłkarska reprezentacja Zw. Zaw. remisuje z Jugosławią 1:1

Trzęsowski pierwszą swą walkę wygrywa przez K.O.

WARSZAWA (obsł. wł.) — Wczoraj w Warszawie rozpoczęły się I Ogólnopolskie Igrzyska Sportowe Związków Zawodowych. Defiladzie 6 tysięcy sportowców na stadionie W. P. przyglądało się około 25 tysięcy widzów(!) z ministrem oświaty Skrzeszewskim, ministrem sprawiedliwości Świątkowskim, ministrem administracji publicznej Osóbką - Morawskim i Prezydentem Warszawy Tolwińskim na czele.

Igrzyska rozpoczęły się międzypaństwowym spotkaniem piłkarskim Związków Zawodowych Polski i Jugosławii, które zakończyło się wynikiem remisowym 1:1 (0:1).

WARSZAWA (obsł. wł.) — W pierwszym dniu indywidualnego turnieju bokserskiego w ramach Igrzysk Sportowych Zw. Zawodowych rozegrano przedboje w wadze muszej, koguciej, piórkowej, lekkiej, półśredniej i średniej. Ogółem stoczono przed południem 15 walk.

W. musza: Gorowski (Metalowcy) po zaciętej i obfitującej w ciągłą wymianę ciosów walce wygrał na punkty z Peplińskim (Spółdzielcy), Szamczyński (Samorządowcy) po brzydkiej i stojącej na niskim poziomie walce wypunktował Boka (Odzieżowcy).

W. kogucia: Grzywocz (Górnicy) wygrał na punkty z Brzezińskim (Budowlani). Zawodnik „Budowlanych" słaby technicznie walczył jednak ambitnie, stawiając mistrzowi Polski zacięty opór. Stanikowski (Włókniarze) wygrał przez poddanie się Właśniaka (Odzieżowcy), Kurowski I (Samorządowcy) wygrał nieznacznie na punkty z Przybylskim (Leśnicy).

W. piórkowa: Matloch (Górnicy) wygrał wysoko na punkty z Drążkowskim (Kolejarze), Panke (Spółdzielcy) po wyrównanej i zaciętej walce wypunktował Kurowskiego (Samorządowcy). Borowski (Chemicy) wygrał na punkty z Dąbrowskim (Spożywcy), Dąbrowski walczył nieczysto i otrzymał 2 ostrzeżenia za bicie otwartą rękawicą. Tyrała (Budowlani) wygrał na punkty z Żydkiem (Metalowcy).

Waga lekka: Zorembik (Górnicy) wygrał nieznacznie na punkty z Pietrygą (Spożywcy), Stefaniak (Włókniarze) pokonał niespodziewanie Selmę (Budowlani). Selma wygrał wysoko I-szą rundę, lecz w dwóch następnych lepszy kondycyjnie Stefaniak zapewnił sobie przewagę punktową i wygrał spotkanie. Rademacher (Metalowcy) wygrał zdecydowanie na punkty z Wesołowskim (Cukrownicy). — Mistrz Polski nie mógł sobie poradzić z ciągle przetrzymującym przeciwnikiem i wykazał słabą formę. Kaźmierczak (Kolejarze) znokautował w I-szej rundzie Pelca (Międzyzwiązkowcy).

Waga półśrednia: Grądkowski (Budowlani) wygrał przez techniczny k. o. w III-ej rundzie z Spolkiem (Metalowcy), Grądkowski po słabej pierwszej rundzie wykazał w dwóch następnych wysoką przewagę nad prymitywnym przeciwnikiem.

Waga średnia: Trzęsowski (Włókniarze) wygrał przez k. o. w II-ej rundzie ze Stenclem (Odzieżowcy).

Nie wolno zapominać o maluczkich

Przed „wielkim" startem pięściarzy łódzkiego Zrywu

Gomulak i Czarnecki podczas sparringu

Z obozu w Międzyzdrojach powrócili już do Łodzi pięściarze Zrywu, którzy w ciągu 6 tygodni nabierali sił do zbliżających się mistrzostw okręgu. Chłopcy wrócili opaleni, wypoczęci i pełni jak najlepszych myśli na przyszłość.

W Parku Ludowym na Zdrowiu, trzy razy w tygodniu (poniedziałki, środy i piątki) możecie ich spotkać przy workach i gruszkach treningowych. Wśród młodych chłopców — adeptów sztuki pugilatorskiej), kręcą się starzy i tacy wytrawni pięściarze jak Rotholc, Woźniakiewicz, Niewadził.

Pan Władysław wraz ze Stasiakiem, jak wiadomo, zmienili barwy klubowe i obecnie walczyć będą w Zrywie, który w tym roku może stać się bardzo groźnym dla samego mistrza Polski ŁKS-u.

Od dłuższego już czasu krążyła fama, że Rotholc, który do tej pory stronił od ringu w rezultacie ulegnie namowom kolegów i przywdzieje znów rękawice — zdaje się (bezpośrednio z Rotholcem jeszcze w tej sprawie nie rozmawialiśmy, zresztą „Szapsio" nie przestał być nadal bardzo tajemniczym, przyp. red.), że istotnie w tym sezonie Rotholc powróci na ring. Upewnia nas zresztą w tym przekonaniu samo kierownictwo sekcji bokserskiej, które ujawniło nam skład swej pierwszej drużyny. Wyglądać on ma następująco: Stasiak, Czarnecki, Rotholc, Woźniakiewicz, Krawczyk, Kijewski, Taborek, Wojnowski, Niewadził.

Drużynę Zrywu śmiało możemy nazwać „drużyną groźnych nazwisk", bo przecież nazwiska Stasiaka, Czarneckiego, Rotholca, Woźniakiewicza, Kijewskiego, Taborka czy Niewadziła mają swoją wymowę, ale zarówno kierownictwo sekcji, jak i sympatyków „czerwono-zielonych" ostrzegamy przed zbytnim optymizmem. Bo przecież co tu dużo mówić — wiek ma swe prawa, a obecne „filary" nie są już pierwszej młodości. Gwarancją przyszłych sukcesów będą więc młodzi, których znów nie wolno zaniedbać kosztem „asów". Zryw dowiódł już, że potrafił wychować sobie obiecujących młodych pięściarzy, jak Krawczyk, czy nawet Wojnowski, źle by więc było, gdyby teraz zaniedbał pracę na tym odcinku.

Jeśli chodzi o *zbliżający się sezon, to Zryw* może zgotować wielką niespodziankę, albo miłą, albo niemiłą. Będzie to zależało od tego, czy jeszcze w tym roku starzy mistrzowie oprą się wciąż napływającej fali młodych zawodników, jeśli wytrzymają — Zryw może odzyskać swą pozycję w boksie łódzkim sprzed dwóch lat, ale jeśli zawiodą tak jak zawiódł Czarnecki w spotkaniu z Brzóską — to tylko młodzi będą mogli uratować sytuację. O tym powinno wciąż pamiętać kierownictwo sekcji pięściarskiej Zrywu, jeśli chce naprawdę stanąć mocną stopą na ringu łódzkim.

Nie zastraszy ich nawet ulewa

W niedzielę zmierzą się na żużlu Olimpia (Grudziądz), DKS i Tramwajarze

W niedzielę na torze żużlowym WKS-u o godz. 11-tej odbędzie się czwarte spotkanie o mistrzostwo Ligi żużlowej. Będzie to decydująca walka łódzkich zespołów DKS-u i Tramwajarzy o dostanie się do extraklasy żużlowej. Czy im się to uda — okaże najbliższa przyszłość. Zawody niedzielne muszą dojść do skutku bez względu na pogodę. Regulamin bowiem mistrzostw przewiduje, że spotkania muszą się odbyć, choćby warunki atmosferyczne były niesprzyjające, tj. gdyby była ulewa.

Spotkanie niedzielne zostanie rozegrane pomiędzy zespołami Olimpii z Grudziądza, DKS-u i Tramwajarzy z Łodzi.

Goście awizowali następujący zespół: Zwoliński, Najdrowski, Szałkowski i Matczak.

Tramwajarze wystawią następujący skład: Kołeczek, Kamiński i Kołeczek II.

DKS przeciwstawi następujących motocyklistów-żużlowców: Krakowiaka, Więcka, Muchę oraz Cabańskiego.

Zawody niedzielne zapowiadają się *niezwykle* interesująco i niewątpliwie zgromadzą tłumy widzów, tym bardziej, że będzie to jedyna impreza sportowa w tym dniu w Łodzi.

A więc wszyscy w *niedzielę* spotkamy się na WKS-ie.

Uczymy się pływać

do 15 września!

Zgodnie z zarządzeniem organizacyjnym Nr 2 Org. Głównego Urzędu Kultury Fizycznej w Warszawie z dn. 2 sierpnia 1948 roku Woj. Urząd Kultury Fizycznej w Łodzi podaje do wiadomości, że Akcja Masowej Nauki Pływania z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne, jakie zaistniały w miesiącu lipcu, została przedłużona do 15 września br.

W związku z tym wzywa się wszystkie piony organizacyjne do utrzymania i nasilenia pracy do 15 września we wszystkich podległych sobie punktach pływackich i nadsyłania stałych — dekadowych — meldunków o przebiegu Akcji w podległych im na terenie województwa komórkach na adres Woj. Kom. Społeczny Akcji MNP — Łódź, ul. Curie-Skłodowskiej 28.

Jednocześnie przypomina się kierownikom i instruktorom punktów pływackich o zgłaszanie do Woj. Urzędu Kultury Fizycznej na 5 dni przed terminem wyznaczonej próby sprawności lub egzaminu list imiennych kandydatów z podaniem:

1) imienia i nazwiska, 2) daty urodzenia, 3) zawodu, 4) nazwy organizacji przeprowadzającej próbę, 5) miejsca i czasu przepr. próby.

Próby prowadzone bez delegata wyznaczonego przez Woj. Urząd Kultury Fizycznej nie będą uznane.

Z życia Zrywu

Uwaga, pięściarze!

Zarząd sekcji bokserskiej Zrywu zawiadamia wszystkich zawodników, że w dniu 20 bm. o godzinie 18-ej odbędzie się zebranie sekcji bokserskiej. Sprawy ważne, stawiennictwo obowiązkowe.

To trochę dziwne

Adamczyk narzeka

na trudności treningowe we... Wrocławiu

Najlepszy dziesięcioboista Polski Adamczyk, oświadczył w wywiadzie prasowym, że zmienia barwy klubowe i przenosi się do ZZK (Poznań).

Adamczyk, jak wiadomo startował dotychczas w barwach ZZK „Odra" (Wrocław). Powodem zmiany barw klubowych są według oświadczenia Adamczyka trudności treningowe na terenie Wrocławia. Jest to tym bardziej dziwne, że jak wiadomo Wrocław jest w chwili obecnej najlepiej wyposażonym, pod względem obiektów sportowych, miastem w Polsce.

* * *

Pohopin — b. zawodnik AKS (Chorzów) a ostatnio „Polonii" (Bytom) również przeniósł się na Dolny Śląsk i grać będzie w ZKS „Bielawianka" w Bielawie. Trenerem „Bielawianki" jest b. reprezentacyjny zawodnik Budapesztu Palatay (Kispest).

D — 030048